

ПЕРЕДПЛАТА на „РУСЛАН“
виносить: в Австрії:
на цілий рік 24 К
за шів року 12 К
на четвер року 6 К
на місяць 2 К

За границиєю:

на цілий рік: зі щоденною ви-
силкою 7 долярів або 14 рублів;
з висилкою двічі в тижні 6 до-
лярів або 12 рублів; з висилкою
що суботи 5 долярів або 10 руб.
Поодиноке число по 10 сотіків.

Телефон Редакції ч. 1484.

Кonto почт. щадниці ч. 98.704.

РУСЛАН

християнсько - суспільний днівник.

„Вирвеш мій очі і душу ми вирвеш: а не возьмеш милості і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і зіра руска“. — З Русланових поемів М. Шашкевича.

Під теперішну хвилю.

Тяжко собі уявити нікчемніші комедію від тої, яку тепер так звані велики держави грають зі своєю товарищою, Туреччиною. Почалося нападом Італії, котра пригадала собі, що колись її предки, Римляни, володіли також над африканським побережем Середземного моря і забажала Триполісу. Думала мабуть, що від бабусі — Туреччини, ослабленої і підготованої, легко буде добути ту ютілу, заморську країну. Тимчасом бабуся вишкірила зуба, драпала, кусала і свого добра не хотіла віддати. Тоді зять попросив тестя, тести видрапався на велику гору, в театральному міною перехрестив гармату і став стріляти до бабусі Туреччини. Почала ся так названа балканська війна. Розуміється, що Туреччина не годна була бити ся на два фронти і була приневолена заключити мир з Італією. То було перше вимушене, за котре звичайний чоловік, говорячи звичайною мовою, йде до криміналу. Але для держав виступають інші права, інша льогіка і цілком інакша етика.

Там оно називається побідою державної думки, трипюном оружя, справностю дипломатії і т. д. Балканські держави думали собі, що Туреччина, вичерпана у війні з Італією, не буде довго боронятися, що протягом якого місяця они виженуть Турків з Європи і зачнутуть по своєму гаудувати. Один з балканських володарів замовив був навіть мозайковий портрет для себе і своєї „цариці“, щоби умістити їго в церкві св. Софії, а часописи не на жарти турбувалися тим, як такий грубий чоловік лізти ме на баню тої святыни, щоби над місяцем заткнути знак хреста.

Росія стояла з боку і затирала руки. Єї в се грай! Она знала, що Болгари до Царгороду не увійдуть, що у війні обі сторони опустять собі крові і що на тім може заробити она, Росія, як tertius gaudens.

І справді Туреччина, заскочена нападом Сербо-Болгаро-Чорногоро-Грецьким, понесла

кілька погромів, не таких вправді страшливих, як болгарські депеші розтрубили по сьвіті, але все таки доволі діймавших.

Та отягивши ся з першого перевоплоху дала она Болгарам під Чаталджою доброго прочухана; Болгари втратили 25.000 війска. Крім того ані Скутарі, ані Адриянопіль не піддалися і хто-знає чи піддадуться, між воюючими союзниками виринали всілякі не-порозуміння, одним словом, війна з Туреччиною не була така легка, як собі люди думали.

І тоді миролюбива Європа забрала голос. Склікала мирову конференцію до Ліонду, на котрій за всякі ціну мало прйті до заключення миру. Обі сторони торгувалися: Болгари робили острву міну, Європа вдавала, що боїтися дальшої війни, бо політичний вітер міг би занести огонь в Балкану генує далеко на схід і північ, отже нема іншого виходу, казали миртворці, тільки Туреччина повинна віддати Адриянопіль, Егейські острови і взагалі всю, чого „небезпекні побідники“ забажають. Було се нове вимушене, ще гірше від тамтого першого, бо осьяче північне повагою європейської дипломатії. Заразом мала се бути побіда „потрійного порозуміння“ над „тридержавним союзом“, а люди песьвідомі дипломатичних тайн не могли зрозуміти, як до такого діла може прикладати свої руки Німеччина й Австрія, котрим повинно бути залежати на піддержані Туреччини, а котрі дивним дивом приступили до той збрійноти амбасадорів, що визнали Туреччину до віддання Адриянополя. Нині тая загадка вияснила ся. В Царгороді вибухла революція, супротив якої всієї європейські поти втратили своє значення. Молодотурки а властиво турецкі независимі прийшли до слова. Они кажуть: досить нам тої підлої комедії. Будемо боротися до остатка, а довше обдурувати себе не дамо. Як Болгари хочуть, най беруть мечем, не погрозами.

Але й тепер комедіянти не зійшли зі сцени. Болгари дальше роблять страшну міну, скрещують зубами і грозять, що заберуть

Царгород — а їх покровителька, Росія, каже, що мимо своїх миролюбивих намірів, буде приневолена, на випадок дальшої балканської півні, покинути віживдане і витягнути руку по Арменію.

Є се вічо інше, тільки дальше вимушено, до котрого Європа так вже привикла, що навіть не вважає сего чимсь неприличним і культурного сьвіту достойним.

Однак сумівіємо ся, чи Туреччина насташить ся такої погрози. Її справді не оставає ся вічо іншого, як боротися на смерть і жити, бо прецінь видима річ, що всі ті миролюбиві конференції, се вічо інше тільки нужденно інсценізована комедія, за котрою крив ся властива драма, борба між „потрійним союзом“, а „порозуміннем“.

Тимто остання революція молодотурків може стати не кінцем болгарско-грецько-сербсько-турецького бою, тільки початком далеко гіріншої війни, котрої висліду годі відгадати.

Чи до такої війни прийде, се покаже будучина. Поки що знаємо, що одна сторона, себто потрійне порозуміння, має за собою грошеву, а потрійний союз мілітарну перевагу. Знаємо також, що Росія не має ані одного, ані другого, а прецінь як раз она вайгірше троюдила. Коли дійсно вступає яка історична справедливість, повинна бути понести заслужену кару, себто на нападок війни мілітарний, на випадок міра дипломатичний погром.

Останній добу перед смертю Покійник перележав в несвідомості.

Коло умираючого зібралися всі члени цісарського Дому. Численна юрба публики, зібрана перед палатою, приняла вість про смерть з глубоким жалем. Сумна вістка розійшлася дуже скочно по місті. Небавом явилися в палаті члени дипломатичного тіла і інші достойники, щоби вписати свої імена на лісті для вислову співчування. Про смерть повідомлено сейчас цісаря. Всі двірські і урядові забави відкликано. З многих приватних домів звісають жалібні хоругви.

Сейчас по оголошенню смерті архікін Райнера явилася при смертнім ложі супруга архікін, Марія, поцілувала помершого в чоло і в руки, що викликало на всіх присутніх велике враження.

Нині збирася віденська міська рада на надзвичайне засідання.

Архікнязь Райннер уродився в Медіоляні 11. січня 1827 р. Вступив до війська і в 25. році життя осягнув рангу полковника, а в 5 літ опісля став предсідником постійної ради міністрів. Дня 25. лютня 1861. р. став архікнязь Райннер предсідником кабінету, утвореного на конституційних основах і на тім становищі розвинув визначну діяльність. Час, в якім архікін Райннер брав чинну участь в політичному житті, не тривав довго. В 1865. р. уступив з політичного овіду, вернувшись назад до військової служби, віддаючи ся науковим студіям і організації краєвої оборони, якої був начальним командантом і яка завдачує ему свій сьвітливий розвій.

Від довгих літ був архікін Райннер куратором і почесним членом віденської Академії наук, якої справами займався до останньої хвилі. Був також меценатом промислового музею в Відні.

Покійник був ревним збирачем давніх документів і рукописів. Свої збирки, які обіймають близько 100-тисяч чисел, дарував архікін вадворній бібліотеці. З ученими і ар-

ТРИПТИК.**I. Похід.**

Гаркнули бубни. Сурми загралі,
Хоругові злопотіли.
Полки, як стада птиць, як громада
Львів, як лявіна летіли.

„Де ви ідете, де ви спічнете?
(Чéта минає по чéті)
Чи у могилі, братчики мілі,
Чи в злотоверхім мечеті?“

„Вам при дорозі, та на морозі
Смерть в крові постіль гетьує...“
Мати заводить, в розуму сходить,
Батько глядить і сумує.

„Ой, не плач батьку, та не плач рідний,
Ні ти жінко, ні мати.
Бо не на те я при боці шаблю
Нóшу, щоб в ліжку вмирати.

Ваша річ жити: жати, косити,
Розуму внуків навчити.
А наша справа, крівава слава
Вмерти, або побідити!“

* * *

Гаркнули бубни. Сурми загралі,
Хоругові злопотіли.

Полки, як стада птиць, як громада
Львів, як лявіна летіли.

2. Бій.

На дорозі дим і порох.
Серце беть ся, мов давін.
Ось і він! Ось і він!
Наш відвічний ворог.

Хто говорить, що се люди?
В очі плюнь і не вір!
Так же съвій, кинув бір —
Мірай просто в груди!

Не пора тобі думати,
Хто і де тебе веде,
Розум де, віра де?
Тут закон — гармати.

Одинока рада — сила,
А спасення — розгін.
Або ти, або він,
Між вами могила...

На долині пекло чисте.
Близький близького єсть.
Що за злість! Що за злість!
Вереск, зойки — Христе!

3. Біля воріт недолі.

Була се школа; дім науки,
Керніца людського знання.

Над мною нині крачуть круки,
Лунають стони, крик розпукні,
Конає сто людий що дия.

Лікар виходить. Позіхає,
Нудьга і втома на виду.
Від місяця не спочиває,
Втінає руки, ноги — краса —
Пізнав він горе і біду.

Біля воріт жінки. Несъміло
Поздоровили лікарі.
„Начальство нам туди веліло.
Позвольте, пане. В нас є діло
До хорого, до Василя.

Він при канонах. Вже три роки,
Як оженив ся — в осені.
Такий білявий і високий,
З розятим носом, синьоокий,
Його привезли ту з війни...“

Так. Був такий. Я памятаю,
І бачу ще його й тепер.
Та де він нині — я не знаю,
Може у Бога в небі, в рáю.
Ідти домів! Він вже помер!“

Смеркаєсь. Вечоріє власне,
Сонце за гори спати йде,
І своє съяво преясне,
Мов на картині, нім погасне
На головах жінок кладе.

„Пустіть побачити в послинве,
І попрощати ся як слід.
Поцілувати, нім поблідне
Лице його достойче, бідне,
Й уста, нім стануть наче лід!“

„Пустив би радо, та не можу.
Тут смерть працює, як косар.
Мрець не вилежується в ложу,
Скінчив, поклал на рогожу,
Тай виправлють на цвинтар.“

„Значить ся — нам вже не узріти
Його ніколи і нігде...?
Так хотіть скажіть, у ньогох діти,
Чи вмів він бити ся, терпіти,
Скажіть, як згинув він, і де?“

„Спокійні будьте, жінко, мати,
Він бив ся, як велить закон.
Все йшов вперед. Не вмів втікати,
На шанці дер ся, брав гармати,
Життя віддав за рідний край!“

„Спасибі, пане! Дай вам Боже,
Щоби не гірший був ваш син!...“
Пішли. Щось горде, гарне, боже,
На буденість так непохоже
Булó в жінках тих з верховин.
Богдан Лепкій.

тєстами був архікнязь постійно в як найліпших зносинах.

Популярність архікнязя Райнера у Відні була незвичайно велика. Із за своєї приступності і скромності, з далека від двірської етикети, був архікнязь любимцем Віденців. З архікнязом Марією, дочкою архікнязя Карла, з якою одружився в 1852. р. провів примірно много заслужений на всіх областях вік.

Архікнязь Райнер, сеніор Дому Габсбургів, був одним з найпопулярніших членів Династії.

„Коња кують, жаба ногу наставляє“.

Тая пословиця приходить нам на гадку, читаючи оборону Стефаника, ким? — risum teneatis, Евшаном *).

Сей ноторічний графоман виступає проти графоманії наших дописців, літературний бандит хоче боронити підбито нападеної знаменитого письменника, Гієна вис з жалю над трупами.

Сміх погадати.

Сумніваємося, чи д. Стефаник рад буде в такої обороні. Нам здається, що адвокат в роді Евшана нікому чести не зробить і що далеко менше обидливим для Стефаника є обжаловане, „якогось Івана Дмитренка“, чим оборона „звісного Евшана“.

Річ вимагає пояснення.

„Руслан“ помістив статю п. Івана Дмитренка, нар. учителя, не яко свій власний погляд, тільки яко голос одного з читачів. Нігде і словом не додав, чи на такий погляд пишеся, або ні. Редакція виходила з того залеження, що преса повинна бути не тілько образом думок письменників-дневникарів, але що є обов'язком в також давати місце висловам суспільності, котра, річ звісна, не може давити ся на весь крізь одні окуляри. Інакше наше дневництво було одностороннім, представляло би тільки якесь частину суспільності і не сповняло би як слід свого завдання. Більшість нашої читаючої суспільності давить ся на писані Василя Стефаника з боку літературного і признає йм високу артистичну стійкість, допись п. Івана Дмитренка сьвідчить об тім, що є у нас люди, які на літературу глядять більше практично, беручи її твори, як реальні макети з життя.

Тамті, що в літературних писаннях шукають артистичного вдоволення, мусять єго знати в новелях і мальонках Стефаника, бо они є справді писані незвичайно талановитою і вправною рукою, але другі, а саме ті, для котрих реальна правда літературного твору є, так сказати, усім, можуть в них видіти багато такого, що не годиться з їх власним поглядом. На се всі ми люди, і тільки люди!

Додаймо до того, що богато наших людей давить ся на наш народ, як на одиноку надію, що они раді в тім селянині, оден з під Синятивою, другий з Яворовою бачити всю найлучше і пайкраще, а зрозуміло, чому п. Дмитренко написав такі прикірі слова прочтавши вельми артистичні, але так понурі, а часом розчуливо грізні новелі Стефаника.

До того твори Стефаника, писані кільканадцять літ тому, вимагають нині деякої перспективи, бо народ наш за останні літа поступив значно вперед і не одно, що було двадцять літ тому можлине, нині видав ся неімовірним. Новелі Стефаника писані так живо і так різко, що сказавбись — они нині вийшли з під пера автора — а як раз та їх високоартистична прикмета ще скорше веде до непорозуміння.

На такім непорозумінню основує ся допись п. Івана Дмитренка. Ова ані на волос не ослаблює великого значення Стефаника як письменника-артиста, тільки зі своєї точки видження критикує єго погляд на нашого селянина.

Се треба зрозуміти, пане Евшан, чи як ви там властиво звете ся, а не кидата ся, мов скажений на „Руслан“, на єго редакцію і співробітників, котрі в тім непорозумінню Богові духа винні. Передівсім треба самому помідріти та поправити ся, ане не називати других дурнями та громадськими шумовинами. Де то д. Евшан не писав. І в „Ділі“ і в „Вістнику“ є Бог вість де, але прецінь годі „Ді-

ло“ і „Вістник“ і всі ті редакції називають „органами моральних банкротів“ тому, що в них працювали Евшан.

„Ми любимо в графоманів съміти ся і думаємо, що тим їх убиваємо. Але графомана, людину хору, съміх не вбє. Він таки остаточно знайде собі десь куток, таки промовить публично — а тоді вже нема ніякого ратунку перед ним.“

Так пише п. Евшан, мабуть сам про себе. Ті слова се найцінніша частина єго допису.**)

Просимо домагати ся „Руслана“ по всіх реставраціях, каварнях, торговлях і приєднувати нам нових передплатників в кругах своїх знакомих.

Допись з Ярославщини.

(Всеволоські змагання до спольщенні і златиніцея Русинів у селі Крамарівці. Агітація місцевого управителя школи Потреба опіки руских послів і членів Ради шк. кр.)

Село Крамарівка, ярославського повіту, коло Порохника, бідне підгірське село, лежить „на красах“ України-Русі на Мазурщині. Населений цим села, бідні, обдовженні, господарі, обмотані жидівськими плявками, як порохницькими, так і місцевими, яких в селі є аж 8 родин, живуть в темноті, та нужді, визискувані прошеннями і непропеннями оїкунами Населенці села Русині і Поляки. Русинів душ окото 900, Поляки в більшості. З причини мішаних супружества вплив польський на Русинів великий. Додати до сего, що в школі від 4 літ не учать цілком руського язика, а перше учено недбало, а вже будем мати сумний образ темноти і національної несвідомості.

Русини давніше корінні населенці, тепер жажіє цілком спольщенні, розмовляють в дома лише по польськи межі собою і діточок своїх учать лиши польських молитов. Нарід побожний і здавало ся на око до Церкви своєї і обряду привязаний, бо дбає о красу дому Божого, але коли розважимо сей сумний факт, понизше описаній, то він нам скаже, що то привязане до обряду, не тристке, лише поверховне, бо не угруповане на съвідомості національної. Вина таки може і потрохи

**) Не думаємо тут вдавати ся в оцінку творів п. Стефаника, бо се задача літературно-наукових видань, однак замітимо, що при всім таланті цього письменника не все ним писане надавало ся до печати. М. Вовчок також писав реалістично, але не все реальне може бути твором штуки. А новітні письменники любують ся в крайно реалістичнім або натуралістичнім зображеню чоловіка для оригінальності. А тимчасом справедливо каже Н. М. Венфей (Die moderne Literatur Leipzig 1902) про чоловіка: „Im Kunstwerke erscheint er uns als ein Mensch ganz besonderer Art. Und hier allein ist er wahrhaft und ganz daran. Hier offenbart sich sein innerster Kern, die ganze Tiefe und Weite, der Reichtum und Adel seiner Seele. Nur biedurch wird uns die hohe Würde der Kunst verständlich. Denn wenn sie nur eine Wiedergabe der Naturwäre — diesen Dienst kann uns ja die Photographie eben so gut leisten“. — А на іншім місці каже він влучно: „Aber auch der moderne Künstler kann gar nicht anders, als die Natur idealisieren, wenn er ein Kunstwerk schaffen will“.

Інший знов критик Ervin Bauer (Naturalismus, Nihilismus u. Idealismus in der russ. Dichtung, Leipzig 1889) замічає, що російські повісті в укладі і переведеню „bereits den Charakter bedenklichen pathologischer Erscheinungen tragen“ і в рос. натуралізмі можна добачати „keine neue Kunstform, sondern eine sociale und geistige Krankheitserscheinung“, а даліше що „Wahrheit und Dichtung unlösbare Bestandteile wa h r h a f t e r Poesie sind und dass diese aufhört, wo an ihre Stelle als einziger Inhalt nackte Wirklichkeit tritt. Das Kunstwerk sinkt zum blossen Konterfrei der Natur herab, es sagt sich von der Behandlung hoher, geistiger und sittlicher Fragen, Ideen und Gedanken los und verliert auf immer die Fähigkeit ästhetisch zu wirken.“

попередніх душпастирів руских місцевих, що в тім полі мало, або і нічого не робили. Коли край наш і монархія переживає тепер тяжкі хвили і над нами висить мара війни з одної сторони, а агітація православна з другої, виявила ся є її всеполна тією звіснікою москвичів, до роботи і у селі Крамарівці.

Використавши сумну русофільську пригоду таки в сусіднім селі руским Скіопові, в ко торім може і місцевий парох не без вини, кинули ся до шаленої агітації серед темного люду в напрямі перетягання на латинський обряд. Тяжкі хвили переживає в народом теперішній парох ревний о. Петро Андрейчик, котрій в протягу одного року вспів добровільними жертвами парохія без конкуренції і власними заходами відновив внутрішній церкви парохіяльну мурівку. Розкинув між неосвідомленим народом по часті таки своїм коштом „Місіонар“ ОО. Василіян в більшій скількості; „Основу“, „Свободу“. Дітим і старшим спровадив молитвослови печатані латинськими черенками в рускій язик і завів братство Апостольства молитви, до якого вписало ся понад 160 членів, до 20 невіст, що місяця сповідають ся, та на кінці поробив новажкі заходи у школів власті при помочі інтервенції Екскеленції Архіпастира Константина Чеховича, в цілі привернення в школі назад науки руського язика, яку знесено тому 4 літ, на поручене, як ходить не стверджена поголоска, таки самого інспектора Jana Szumskiego ех-Русина.

Вороженьки сю прадо місцевого пароха руського спостерегли, та її настришили ся і гайже до роботи. Найперше оклеветали єго перед колятором і старостом яко небезпечного агітатора українського, щобі від замкнути єму карієру на будуче, а відтак взяли ся до другого нечесного і поганого способу польщення села коштом перетягання Русинів на латинський обряд. Пустили темним версткам тумана в н.с. що буде війна, приде Москаль, забере Галичину і хто з Русинів не запишє ся „на польське“, зараз, той під Москalem мусить перейти на православі, а тільки Поляки вістануть при вірі католицькі.

Справа легко йде, бо забрали ся перше до Русинів замужніх за Поляками і їх доньок, таки при помочі їх мужів. Ходять від хати до хати, бунтують темний народ і громадно при двох съвідках переписують на польське. Кажуть, о скілько в тім правди, годі провіріти, що рей веде в тій нечесній і підпалній роботі, таки сам місцевий управитель провізоричний школи при помочі кількох селян Поляків, котрих імена голосно знані в селі.

Отже агенція в селі добра, але таки саме було має знаходити ся, як оповідають нам люді в місточку Порохнику, шефом котрого має бути один правник пан на становищі, котрій не має відваги сам отверто агітувати, тільки кріє ся поза селін Поляків, котрих пхє до агітації, дає поученя і вказівки, бо они не мають нічого боятися ся. Для попертиї своєї справи оповідають цікаві історії людям: „Руски ксьондза перетягають людей на шизму і за то вже навіть сидять (sic!) по криміналі“. Хто знає, чи і Ваші сіромоєці Вас тамтуда не заведуть, бо ми чули, що рубіл до них йдуть з Росії.“

Такий поєднаній робить свою. Женщины Поляків Поляків, перті прізвищами: „а ви шизматики“, вже самі приходять до свого пароха і просить о виданні метрик, бо хочуть перейти на польське і занести до польського ксьондза в Порохнику. На трудності роблені в тім згаді грозять старостом.

Розуміє ся, не в тут без вини і латинський парох в Порохнику, бо хрестить руских дітей на польське у себе в костелі в Крамарівці, і карток не хоче видавати руському пароху в Крамарівці, бо у него важкіша установа інтерконфесійна з 1867 року, чим конкордія, котра лиш має обов'язувати руського съвіщника, а котрою не треба вязати ся там, де ходить о збільшенні польських кадрів.

Сумні обставини, нема що казати і кождий чесний чоловік мимоволі здрігне ся на таку несвітсьну роботу, але годі, коли ваши власті і наші посли не займуться ся спрощенням, то таки готово справді кілька сот душ в Крамарівці пропасті для обряду і народу раз на все, а парох сам тут нічо не відіє і єсть безрадний. Тут потребна поміч безприводна, бо времена люте, а вороги не сплатять, та ще грозять, що церкву місцеву відберуть Русинам (sic!), бо мовляв, давніше то був наш „kościółek i Rusini nam go zabrali, trze-

ba więc go im odebrać albo wszystkich Rusinów przeciągnąć na polskie“.

Ваївасмо проте всі напів українські пра-зентациї і в Раді шкільний країнський і після в парламенті, аби рішучо свою справу занялися придущими лихами, доки оно що іншо в самім зароді, бо готово бути запізно.

Російско-китайський спір.

Між Росією і Китаєм знова дуже напружено відносини. Ходить іменно о Монголії, яку рада би загорнути Росія, стрічка однак опір в республіканським правительством Китаю. Росія настроїла собі грошем і облесними словами монгольського управителя Хутухту, а сей заявив предсідником китайської республіки Юаншікаєві, що відригається від Китаю. Рівночасно вислав посольство до Петербурга з прошальною о царському покровителю. Ціла ся комедія з посольством була з гори замовлена на Росію, як позир до того, що Росія положила свою лапу на величезній монгольській країні.

Але сі апетити Росії огірчують постава Китаю. Юаншікай вислав до Хутухти телеграму, в якій звернув єго увагу, що коли так дальнє буде поступати, то робить єго відвідальним за евентуальну війну, а з своєї сторони заручує, що приверне лад в Монголії і довоможе до поширення будаїзму.

„New York Herald“ доносить з Петербурга: Російське правительство висловило в ноті, висланій в формі грізби невдоволені їзва поведення Китаю в монгольській справі і зажадало заплати відшкодування в нагоди ворохобні боксерів. Заявило також, що готове в згодіти ся на відрочені заплати, коли Китай підпише монгольський договір. Китай досі не дав відповіді.

Заносить ся на поважний заколот в Азії, бо китайське правительство починає остро добирати ся до монгольських карапів. Китайське військо вмашерувало до князівства Суніют і увязнило двох місцевих князиків.

Мир чи війна?

Положене, яке витворило ся по молодотурецькій ворохобні в Царгороді, ще не впovіні виявило ся. Після донесення Бюро Райтера, відпоручники балканських держав в Ліондоні, не чекаючи відповіді нового турецького правительства рішили зірвати мирові переговори і розум, а у Відні розійшла ся чутка, що румунське правительство, признавши конечні

дують вінди, салі для забав, кушель, взірцеву вентиляцію і т. д. Одним словом нова тюрма буде найгарніше може устроєнім касином в Зединеніх Державах. Є проте надія, що на плив кандидатів в его члени буде великий.

— Літаки переїхані зелізничним поїздом. Невідомий зелізничний випадок лутий ся не далеко Неверс, у Франції. На двох платформах, причіпленіх до товарового поїзда, який опускав оновді Париж, уміщено два літаки. Коли поїзд находив ся в віддалені майже більше 10 км, від Неверс, напрасний вітер скинув оба літаки з платформи так, що лягли поперек зелізничного шляху. Небавком по тім наїхав на місце поспішний поїзд і знищив зовсім оба величезні літаки, потім мусів задержати ся, бо дроти і штаби з літака навісили ся на колеса машини. Щойно по 40 хвилях праді удало ся скю перешкоду усунуть і уможливити поїздові дальшу его подорож.

— Перше богослужене в Маракеші. Недавно відбуло ся в місточку Маракеш, в Марокку, сьвіко заняті французьким війском, величаве съято. В шатрі, поставленім зараз при султанській палаті, в тіні пальм, гранатів і оливних дерев, відслужив о. Табер, добровільний капелан французького війска, богослужене, яке вислухало з набожностю все війско. До богослуження служив о. Таберові оден з офіціїв. Від 1220 р., в якім померло мученичою смертию пять місіонарів Европейців, запанувала в цілі Марокку музульманська віра. Щойно тепер, по 7 віках, явив ся знова в Маракеші Господній Хрест.

— Найтовстіший кандидат на альбанський престол. Одним з кандидатів до альбанського престола є князь Християн Густав, наймолодший брат данського короля. Сей князь має в Копенгагені велику популярність, а зараз звісний є як найтовстіший зі всіх Данів. Важить він не менше ні більше лише 425 фунтів, а зріст его виносить 3 метри (!). Дані щуткують, що данський ордер слоня заведено окремо для князя Християна. Нещасливий князь радив ся вже пайзіаменітішими лікарів, піддавав ся найріжкородайшим ліченням, але нічому не помагає. Противно живіт его заокруглює ся що раз більше. Має він щойно 25 літ, має отже вигляди на більшу ширину. Кандидатуру князя попирає енергічно его стрій, грецький король і тітка, королева Александра.

— Море барометром. Професор хемії в ліверпульському університеті, Басет, виголосив в метеорологічному товаристві в Лондоні відчит про предсказуване погоди при помочі провірювання моря. Іменно ему удало ся при помочі довголітніх досьвідів ствердити, що зміни частий соли в Ірландському морі, межі Великою Британією а Ірландією є в зліці з температурою на Атлантическому океані і в західній Європі. Басет вів свої досьвіди 15 літ і дійшов відповіді до заключення, що мірячи скількість соли в морі, пр. коло Гольо в Валлі і на півдні острова Ман, можна предсказати погоду, яка буде в західній Європі, на 4 до 5 місяців з гори.

— Перепачковуване жемчугів. В Новім Йорці удало ся викрити зручне перепачковуване жемчугів, спроваджуваних з Європи до Америки. На помості одного пароха, який плив з Амстердама до Нового Йорка, була ушкоджена поштова послика. В послиці були фотографії в рамках, які були також ушкоджені і стверджено, що они в порожні, а в середині найдено жемчуги за 50,000 доларів. Торговища жемчугами, для якого була призначена ся послика, арештовано і сконфісковано у него перепачковані жемчуги в вартості 15 000 доларів.

Оповістки.

— З Коломиї. Звичайні загальні збори філії Красного Тов. господарського „Сільський Господар“ в Коломиї відбудуть ся 5. лютня о 10. год. рано в салі „Народного Дому“ в Коломиї з отсім дневним порядком: 1. Отворене зборів. 2. Значінє годівельної господарки для гірських і підгірських хліборобів. 3) Звіт уступаючої Ради за рік 1912. 4. Вибір нової філіяльної Ради на р. 1913. 5. Вибір відпоручників на головні загальні збори, що відбудуться в марці сего року у Львові. 6. Значінє Тов. „Сільський Господар“ для руского хліборобського народу та плян роботи філії на найближчий 1913 р. 7. Внесення і запити членів. З огляду на важні справи, що будуть порушу-

вані особливо при другій і шестій точці дневного порядку, просимо о як найчисленніші участь. За Раду філії Кр. Тов. господ. „Сільський Господар“ в Коломиї: Теодор Причак, голова. Богдан Левицький, секретар.

— Хто ще не має образа Візід Б. Хмельницького до Києва зволить ласкати поспішити ся з замовленем. Ціна: К 10 (люксусове К 16 на вичерпану) пересилка К 1·20. Відповідні рами зі склом, оправою і опакованем: сальникові К 12, дубові і золоті по К 16, магоньові і плюшові по К 20, спеціальні К 28. Замовляти на адресі: І. Павлик або М. Кривецький, Львів, Ринок 10, а також „Сокіл-Батько“, Львів, Руска 20. Полекші в сплатах.

Посмертні оповістки.

— Микола Кебузинський, горожанин м. Перешибля, упокоїв ся дня 22. с. м. в 77. році життя. В. е. п!

— Омелян Сосновський, син Евгенії бл. п. о. Василя, помер дня 22. січня в 14-ім році життя в Станіславові. В. е. п!

Телеграми

з дnia 28. січня.

Відень. (ТКБ). Нині о 11. год. предс. Сильвестр отворив засідане палати послів і присвятив горичу посмертну згадку архікін, Райнера, почім на знак жалоби замкнув засідане, а слідуче назначив на 12. год.

Царгород. (ТКБ). Султан іменував кн. Сайд Галіма міністром загр. справ.

Рада міністрів нараджувала ся вчера над відповідю на ноту великоріджа. Відповідь мають нині або завтра вручити амбасадорам.

Під Чаталджею мало прийти до кровавих неизрозумінь межі приклонниками молодої і старотурків.

Царгород. (ТКБ). Зачувати, що нині буде підписаній договір, який надав спілці з вімецьким банком на чолі, дозвіл на будову міскої зелізниці в Царгороді. Сей дозвіл є злучений з видатками на вайпильніші потреби турецкого скарбу.

Лондон. (ТКБ). Премієр Аскіт повідомив чизшу палату, що правительство постановило дофнути біль про виборчу реформу. Перед тим запитав бесідника, чи уважає зголосені поправки за такі, яких приняті змінило би основно предлогу і приневолило правительство до внесення нової. Бесідник заявив, що зложено 3 поправки, які відносять ся до права голосування жінок. Аскіт тоді дофнув біль, додаючи, що як противник права голосування жінок жалує, що справа не прийшла під голосування, бо ожидала би его без тривоги.

Царгород. (ТКБ). Розповсюджені за границею чутки про уступлене султана з престола і начерк турецкої республіки є видумкою.

Букарешт. (ТКБ). Парлямент знова збирася в середу на засідане.

Опава. (ТКБ). Торговельна палата вискасала гадку, що теперішніх часів упадку не уважає за відповідне до підвищення податкових тягарів. Але з огляdom, що нехосене положене фінансів держави і красних бюджетів вимагає нових жерел доходів, було би пожаданням діяле підвищення податків пр. спиртового. Що до вглядання до книг треба би допустити контролю до всіх заводів.

Господарські, промислові та торговельні вісти.

Комунікат Красного Союза для збуту худоби з торгу у Львові дна 24. січня 1913.

На нинішній торг зігнано: Волів 22, бугаїв 9, коров 184, ялівника 107, телят 257, бефор 193; разом 773 штук.

Плачено за метричний сотнар живої ваги т. є за 100 кг.: за опасові волі 100 до 108 К, за бугаїв 84 до 98, за корови на зарів 50 до 80, за ялівник 56 до 96, за телята 82 до 118, за бефор 100 до 109 К.

Вдови по зелізничім підуряднику з родини съящецио глядає місця самостійної господині у съящецио-вдівця. Адреса: Станіславів, poste-restante за оказанем щадичної книжки ч. 534.675 В. 488(3)

!!! Купуйте !!!

одобрений Радою шкільною краєвою і видавній накладом „Видавництва Чина св. Василія В.“ в Жовкві підручник

А-ра Богдана Барвінського п. з. „Оповідання з рідної історії“.

Підручник обнимас 190 сторін тексту XXXVI сторін ілюстрацій (числом 53) на кревом папері і 2 макети. В гарній полотняній оправі коштує всего 2 К 20 с.

Сей підручник є першим підручником рідної історії для руских середніх шкіл і дає шкільній молодежі вперше повний образ нашої бувальщини. Писаний так, що надає ся не лише для учнівськіх класів, але приведостачі іншого підручника й для учнів і висших класів, для руских виділових шкіл, для семінарій і ліцеїв та до кваліфікаційних іспитів на народніх і виділових учителів.

Надає ся він до науки в дівочих та хлопчицьких бурсах і інститутах, а ізває своєї пристрастності також для наших читальень, для съяян і місць. З хіноможе починати ся з него нашої історії є кождий освічений Русин, що має часу розчитувати ся в обемистих книжках.

У Львові набувати можна в Книгарні „Наук. Товариства ім. Шевченка“, Ринок 10

Брошуро:

Йосиф II. чи Ян Казимир?
(з нагоди съяниковання міномо 250-літної річниці
естворвання Львівського Університету).

можна набути в Адміністрації „Руслана“ і в книгарні Наук. Тов. ім. Шевченка у Львові по 30 сот. за примірник.

Абекурите своє майко від огню

В „Дністрі“!

Кождий Русин повинен асекуровать ся від огню, щоби на случай пожежі не понести страхи, бо достаток одиниць то добрить цілого народу.

Кождий Русин повинен асекуровать ся тільки в рускім товаристві взаємних обезпечень

„Дністер“

Нема жадного іншого руского товариства асекураторів, тільки один

„Дністер“

„Дністер“ рахує найдешевші оплати за обезпечення съяянських будинків,

„Дністер“ звертає кождорічний чистий зиск своїм членам; на рік 1911 вносить зворот 10%.

„Дністер“ оцінює та виплачує школи від огні скоро і ретельно, а до комісії запрошує все двох господарів на оцінителів.

„Дністер“ дає підмоги руским школам і бурсам, де виховують ся съяянські діти.

Люди асекуровані в „Дністру“ можуть дістати позицію у всіх великих Банках і в Товаристві взаємного кредиту „Дністер“.

Власні фонди „Дністру“ вносяться з кінцем 1911 року 3,353.305 корон.

„Дністер“ приймає обезпечення на житі у всіх догідних комбінаціях (на дожиті, посмертні капіталі, посаги, рентги).

В „Дністру“ можна обезпечати від крадежі з вломом движимості всякої роди, а товариства кредитові готовку, цінні папери і векселі за дешевою оплатою премії.

Адреса „Дністру“: Товариство взаємних обезпечень „Дністер“ у Львові, у власнім домі ул. Руска ч. 20.

Рух зелізничних поїздів

обовязуючий з днем 1. мая 1912 р. після часу середно-европейського.

Замітка. Поїзди поспішні означені грубим друком. Години нічні від 600 вечером до 550 рано означені підчеркненем чисел мінютових.

Візіг зі Львова

з головного двірця:

До Krakova: 12·35, 3·40, 8·22, 8·35, 2·05\$, 2·45, 3·45*, 5·46†, 6·05, 7·00, 7·30, 11·10.

*) до Rynowa. §) від 15/5 до 30/9 включно щодня, †) до Мишані.

Do Pidvolochisk: 6·10, 10·35, 8·216, 2·27, 2·50†, 8·40, 11·13.

f) до Krasnogo. §) від 15/5 до 30/9 включно щодня.

Do Chernovets: 2·50, 6·10, 9·15, 9·37, 2·25, 3·05*, 6·28